

**Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIJ-213/11-J

Název právnické osoby:	Základní škola speciální a Praktická škola Černovice
Sídlo:	Dobešovská 1, 394 94 Černovice
IČ:	70 842 612
Identifikátor:	600 022 501
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Ing. Františkem Vránkem, ředitelem právnické osoby
Zřizovatel:	kraj Vysočina
Místo inspekční činnosti:	Dobešovská 1, 394 94 Černovice
Termín inspekční činnosti:	5. až 7. duben 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost bude zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba vykonává v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení činnost základní školy s nejvyšším povoleným počtem 53 žáků v oborech vzdělání Pomocná škola a Základní škola speciální. V těchto dvou oborech základního vzdělání se vzdělává 47 žáků, z nichž 30 se vzdělává podle *Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy čj. 15 988/2003-24, ve znění pozdějších úprav*, 9 je vzděláváno podle vzdělávacího programu *Pomocná škola a přípravný stupeň pomocné školy, čj. 24 035/97-22, ve znění pozdějších úprav* (Pomocná škola), a 8 žáků podle *Školního vzdělávacího programu s motivačním názvem „Ruku v ruce s kamarády poznáváme svět“ (ŠVP ZŠS)* zpracovaného podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální – dílu II. Počet žáků základní školy kolísá v posledních třech letech mezi 45 – 50 žáky.

Většina žáků jsou klienti Diagnostického ústavu sociální péče Černovice (DÚSP), v jehož areálu se škola nachází. Vzhledem ke zdravotnímu stavu stanovil ředitel školy 12 žákům vzdělávání na oddělení ústavu podle individuálního vzdělávacího plánu ve smyslu § 50 odst. 3 školského zákona.

Žáci mají možnost navštěvovat školní družinu a je jim zabezpečováno stravování ve školní jídelně, jež je umístěna v ústavu.

Na základě výsledků předchozí inspekční činnosti přijal ředitel školy opatření a odstranil zjištěné nedostatky.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání

Do školy jsou ke vzdělávání přijímáni zejména klienti DÚSP, případně zařazení žáků do školy předchází diagnostický pobyt. Všichni žáci jsou přijímáni na základě doporučení poradenského zařízení, u klientů ústavu je mnohdy obtížné získat souhlas zákonného zástupce a informovat ho o rozdílech ve vzdělávacích programech. O vzdělávací nabídce škola informuje způsobem odpovídajícím jejím specifickým (webové stránky, spolupracující instituce apod.)

Ve všech třídách jsou zařazení žáci více ročníků. Ve dvou třídách se vzdělávají žáci prvního i druhého stupně, čímž je porušen § 5 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

Školní vzdělávací program je zcela v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální. Jeho zpracování má vysokou úroveň, je provázán s dalšími školními dokumenty a v praxi uplatňován podobně jako učební plány dobíhajících vzdělávacích programů. Z veškerého dění ve škole je patrné zaměření na rozvoj osobnosti žáků. Vzdělávání je zorganizováno tak, že umožňuje maximální využití prostorových, materiálních i personálních podmínek školy. Při výuce se tak může střídát skupinová, samostatná a individuální práce. Výchova a vzdělávání jsou realizovány v postupných krocích, s respektem k mentální a vývojové úrovni, druhu a typu postižení, schopnostem, potřebám a aktuálnímu stavu žáků. Důraz je kladen na pozitivní motivaci a kladné hodnocení. Škola byla velmi dobře hodnocena již při inspekčním hodnocení v roce 2002, stále se rozvíjí a průběh a organizace vzdělávání ve škole mají vynikající úroveň.

Škola je zaměřena na rozvoj pracovních, komunikačních a sociálních dovedností, sebeobslužných návyků, estetického vnímání, na výchovu ke zdraví a k ochraně životního

prostředí. V hospitovaných hodinách byly utvářeny a dále rozvíjeny téměř všechny kompetence těchto oblastí. Žáci s poruchou autistického spektra se učili komunikovat prostřednictvím VOKS (výměnný obrázkový komunikační systém). Strukturované uspořádání činností určené pro tyto žáky je účinně využíváno i u žáků s jiným druhem postižení. V pozitivní atmosféře hodiny čtení a psaní pracovali žáci aktivně a spontánně projevovali radost z práce. Při práci s interaktivní tabulí žáci zdařile rozvíjeli motoriku, zrakové vnímání, orientaci v prostoru, pravolevou orientaci a koordinaci ruky a oka. Používali také samostatně počítač, zvládali i práci s myší. V průběhu vyučování byl kladen důraz na rozvoj komunikačních a sociálních dovedností, žáci byli vedeni k vzájemné komunikaci, vyjadřování svých pocitů a potřeb, bylo nacvičováno chování v běžných situacích. Všichni žáci byli cíleně motivováni, hodnoceni a zdařile používali naučené pracovní postupy. Organizace výuky a činnosti všech učitelů a asistentek pedagoga byly promyšleny a předem připraveny. Důsledkem toho bylo vzdělávání účinné a podporovalo rozvoj osobnosti žáků.

Žáky, kteří ze zdravotních důvodů nemohou navštěvovat školu a vzdělávají se na oddělení ústavu, vzdělávají dva učitelé. Postupně se žáky pracují individuálně. Při hospitaci byl vzdělávaný žák pozitivně motivován i hodnocen vyučujícím. Vzdělávací proces ale narušoval ruch na oddělení (práce zaměstnanců DÚSP, rádio). Rovněž organizace vzdělávání není plně vyhovující, neboť příprava prostoru ke vzdělávání a žáka probíhá v čase určeném na vzdělávání. Tím dojde k časové ztrátě a vlastnímu vzdělávání je věnováno méně času.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitel školy je zároveň ředitelem ústavu, ve škole pracuje na 0,2 úvazku. Současně vykonává funkci metodika informačních a komunikačních technologií a výchovného poradce. Rozsah snížení přímé pedagogické činnosti v souvislosti s výkonem těchto funkcí je stanoven nad polovinu týdenního rozsahu jeho přímé pedagogické činnosti, navíc ředitel školy nevykonává přímou pedagogickou činnost. Obě skutečnosti jsou v rozporu s právními normami.

Řídící a kontrolní činnost ve škole provádí ředitel školy a zástupkyně ředitele. Ta je dále zodpovědná za složité organizování výuky, dále působí jako koordinátorka ŠVP ZŠS, vykonává řadu činností spadajících do kompetence výchovného poradce a velkou měrou spolupracuje s třídními učiteli. Třídní učitelé mají poměrně široký okruh výkonných kompetencí. Jsou k dispozici v tzv. konzultačních týdnech zodpovědným zaměstnancům z DÚSP a těm zákonným zástupcům, kteří projevují o své děti zájem. Třídní učitelé také často vykonávají činnosti související s výkonem funkce výchovného poradce a metodika prevence rizikového chování. Sbírají důležité zdroje informací vypovídající o osobnosti žáků do žákovských portfolií. Někteří učitelé provádějí supervizi výukových postupů.

Za tvorbu ŠVP ZŠS jsou zodpovědní 3 koordinátoři. Inovace vzdělávacích metod probíhá průběžně, několik učitelů sestavuje v souvislosti se vzděláváním podle školního vzdělávacího programu měsíční plány činnosti žáků s průběžným vyhodnocením. Strategické postupy jsou inovovány i v souladu s realizací rozvojového projektu Evropského strukturálního fondu.

Dokumentace školy je vedena v požadovaném rozsahu. Statistické údaje o činnosti školy jsou vykazovány pravdivě. Vzdělávání žáků je neformálně monitorováno a vyhodnocováno v užších kolektivech pedagogických pracovníků každý den a na

pravidelných jednáních pedagogické rady. Z periodického hodnocení ředitelů škol zřizovatelem nevyplývá nutnost přijímat opatření k odstranění nedostatku.

Všichni třídní učitelé absolvovali studium speciální pedagogiky. Ve všech třídách pomáhají při výuce asistentky pedagoga, někde i vychovatelky. Tím je vedle účinné podpory rozvoje žáků zajištěna i vzájemná zastupitelnost. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá zejména v návaznosti na potřeby žáků. Pedagogičtí pracovníci sledují aktuální trendy vzdělávání žáků s mentálním postižením a autismem. Znalosti a zkušenosti ze vzdělávání jsou předávány ostatním pedagogickým pracovníkům a jsou systematicky využívány. Ředitel školy schvaluje nadtarifní složky pedagogických pracovníků navržené jeho zástupkyní.

Ve škole je zajištěno bezpečné prostředí pro zdravý psychický, fyzický a sociální vývoj žáků. Přispívají k tomu nejen materiální podmínky školy, ale i její celkové zaměření. Materiálně technické zázemí školy (tělocvična, smyslová místnost, rehabilitační bazén, školní zahrada, skleníky, keramická dílna, cvičná kuchyň, přístup do dřevařské dílny aj.) je využíváno zejména pro rozvoj pracovních dovedností, k výchově ke zdraví a environmentální výchově. Škola není úplně bezbariérová, ale pro imobilní žáky byly zabudovány v hlavní budově 2 výtahy a upraveny schody. Zdravý vývoj žáků dále zohledňuje zajištění pitného režimu, sebeobslužné činnosti se daří rozvíjet při přípravách svačin. Škola se také účastní projektu Ovoce do škol. V neposlední řadě podporuje rozvoj osobnosti žáků příkladným způsobem dostatečné množství rehabilitačních a kompenzačních pomůcek. V rámci výuky je žákům poskytována péče s prvky bazální stimulace, facilitace a zdravotní tělesná výchova se zařazením cvičení pilates a jógy atd. Uplatňují se alternativní formy dorozumívání jako výměnný obrázkový komunikační systém, komunikační tabulky, používá se metoda sociálního čtení a speciální počítačové programy. Počet úrazů je nízký a nemá vzestupnou tendenci. Preventivní program není zpracován v písemné podobě, prevenci a bezpečnosti je věnována část školního řádu.

Obnova vybavenosti výpočetní technikou je zajištěna. Škola disponuje pro potřeby žáků počítači v učebnách, notebooky a interaktivní tabulí. Vyhovující technické zázemí má i oblast administrativy. Knižní fond žákovské knihovny je obnovován, beletrie je při výuce využívána. Materiálně technické podmínky příkladným způsobem vyhovují naplňování ŠVP ZŠS.

V roce 2010 škola hospodařila s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu, tj. s dotacemi na přímé náklady na vzdělávání, a s účelově určenými finančními prostředky na rozvojové programy MŠMT. Finančními prostředky z rozpočtu zřizovatele hradila škola provozní náklady. V letošním školním roce podala žádost o dotaci z projektu EU peníze školám, jehož realizaci plánuje od září 2011.

Umístění školy ve společném areálu s DÚSP a řízení obou subjektů jednou osobou poskytuje téměř ideální podmínky ke spolupráci. Školou jsou využívány velkou měrou prostory DÚSP, zčásti i další materiální vybavení. Snaha o konstruktivní komunikaci o výchovně vzdělávacím procesu směrem k ústavu je ze strany školy vyvíjena. Ve spolupráci s ústavem jsou organizovány různé akce pro žáky (např. Já na to mám). Segregaci žáků v ústavní výchově se vedení školy snaží zmírnit organizováním mimoškolních aktivit a v nižší míře spoluprací s dalšími subjekty. Na veřejnosti se škola prezentuje uskutečňováním výstav výrobků žáků školy. Ve spolupráci se základní školou z Pacova je organizován společný projekt Jsi můj kamarád. Spolupráce s některými rodiči je omezena pouze na korespondenci, část rodičů nejeví o své děti zájem. Škola má pro žáky zajištěnu odbornou lékařskou péči. Školská rada byla zřízena, ředitel školy jí předložil dokumenty v souladu s právním předpisem.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost školy je vykonávána v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení a s realizovanými vzdělávacími programy. Školní vzdělávací program je velmi kvalitně zpracován a je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální.

Při vzdělávání škola vytváří příjemné školní klima, žáky pozitivně motivuje i hodnotí. Jsou používány metody a formy práce umožňující maximální tělesný a duševní rozvoj žáků.

Materiálně technické podmínky a jejich využití příkladným způsobem vyhovují naplňování školního vzdělávacího programu. Veškerá činnost školy je orientována na žáka, je zřejmá provázanost a promyšlenost povinné dokumentace s organizací vzdělávání.

Průběh a organizace vzdělávání ve škole má výbornou úroveň. Prostor pro zlepšování je v organizaci a realizaci vzdělávání žáků probíhající na oddělení ústavu.

Při inspekční činnosti byly zjištěny tyto nedostatky:

- a) Ve dvou třídách jsou zařazeni žáci prvního i druhého stupně, čímž je porušen § 5 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb.
- b) Ředitel školy vykonává funkci metodika informačních a komunikačních technologií a výchovného poradce, rozsah snížení přímé pedagogické činnosti v souvislosti s výkonem těchto funkcí je stanoven nad polovinu týdenního rozsahu jeho přímé pedagogické činnosti, čímž je porušen § 3 odst. 5 nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů. Zároveň ředitel školy nevykonává přímou pedagogickou činnost, čímž je porušen § 2 odst. 2 písm. i) zákona č. 564/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků. Lhůta pro odstranění nedostatků je stanovena do 31. 8. 2011. Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v kraji Vysočina, Mgr. Eva Kořínková, Štáflova 2003, 580 02 Havlíčkův Brod, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.j@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v kraji Vysočina, Mgr. Eva Kořínková, Štáflova 2003, 580 02 Havlíčkův Brod, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.j@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole a v České školní inspekci, Inspektorátu v kraji Vysočina.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Eva Kořínková, školní inspektorka

v. r.

Hana Štefánková, školní inspektorka

v. r.

V Havlíčkově Brodě 21. dubna 2011

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Ing. František Vránek, ředitel právnické osoby

v. r.

V Černovicích 28. 4. 2011

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.